

Doma in po svetu

— PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV —

Donald Reganovi nasprotniki menda zmagali — Predsednik že išče novega načelnika za svoj štab v Beli hiši

WASHINGTON, D.C. — Splošno mnenje je, da bo Donald Regan, zadnji dve leti načelnik Reaganove pisarne v Beli hiši in predsednikov najtesnejši in najvplivnejši svetovalec, kmalu podal svojo ostavko. Regan je pod močnim pritiskom njegovih številnih kritikov tako v Beli hiši kot sploh v Reaganovi administraciji, naj odide. Kampanjo zoper Regana baje vodi Nancy Reagan, ki Donalda Regana osebno ne more trpeti. Predsednik, ki je Regana doslej močno in javno branil, tega ne dela več.

Regana največ kritizirajo, ker ni bil sposoben obvladati iransko-contra zadeve od početka. Radi tega je nastala najhujša politična kriza za Regana v njegovi šestletni predsedniški dobi, utegne pa imeti posledice tudi za zadnji dve leti njegovega predsednikovanja. Edini izhod, baje meni Nancy Reagan ter njeni somišljeniki, je, da bi predsednik odstavil Regana. Za novega načelnika štaba v Beli hiši omenjajo dobro poučeni viri 54-letnega veleposlanika v Angliji Charlesa A. Pricea, industrialca, ki je Reaganov prijatelj. Drugi možni kandidati so bivši republikanski senator iz Nevade Paul Laxalt, zakladni tajnik James Baker, ki je to mesto v Beli hiši že imel, in par drugih.

V četrtek bo Reaganu izročila svoje poročilo o iranski-contra zadevi posebna predsedniška komisija, ki ji načeljuje bivši sen. John Tower. Ker so glavne točke tega poročila že znane, vedo novinarji poročati o močni kritiki, naperjeni zoper Donalda Regana. Po objavi tega poročila naj bi imel Regan priliko podati svojo ostavko.

Oliver Northova tajnica pomagala uničiti dokumente, besedilo drugih pa spremeniti — Fawn Hall sodeluje s preiskovalci

WASHINGTON, D.C. — Dvoma ni, da se obseg iransko-contra krize še razširja. Kmalu bodo začeli s svojimi preiskavami kongresni odbori, včeraj pa je bilo objavljeno v *Washington Postu*, da je dobila pravno imuniteto Fawn Hall, ki je bila tajnica polk. Oliverja Northa, ko je bil North uslužben pri Svetu za nacionalno varnost. Ker ima Hallova takšno pravno imuniteto, lahko priča o svojih dejanjih brez skrbi, da bi se morala pozneje zagovarjati pred sodiščem. Radi tega lahko govori resnično in brez pridržka. Hallova je povedala, da je na Northov ukaz uničila nekatere zaupne dokumente, vsebino drugih pa spremenila. Agenti FBI pa so našli kopije originalnih dokumentov in tako lahko ugotovijo, za kakšne spremembe gre. Kot kaže, je polk. North skušal odvrniti pozornost od svojih nadrejenih glede iranske-contra zadeve.

North, ki še nima pravne imunitete, noče o teh zadevah nič javno govoriti, v kratkih srečanjih z novinarji, ki njegovo hišo oblegajo, pravi le, da malo verjame, kar bere o sebi v časopisih in vidi na televiziji, v podrobnosti pa noče iti.

V zahodni Bejrut prikorakalo do 7.000 močno oboroženih sirijskih vojakov — Nova prizadevanja za izpustitev talcev?

BEJRUT, Libanon — V zadnjih dneh je zasedlo večji del nekrščanskega Bejruta do 7.000 močno oboroženih sirijskih vojakov. Gen. Ghazi Kenaan, ki vodi sirijsko vojaško obveščevalno službo, je grozil, da bodo vojaki streljali na oborožene Libanonce, ako se bodo ti pojavili na bejrutskih ulicah. Včeraj

je že prišlo do spopada, ki je trajal 15 minut. Prihod Sirijcev je bil naprošen od skupine muslimanskih voditeljev. Pred sirijsko intervencijo je teden pouličnih bojov med raznimi libanonskimi skupinami terjal 300 mrtvih in 1300 ranjenih.

Sirijci še niso skušali priti v južne dele Bejruta, kjer ima premoč skupina Hezbollah, ki je povezana z Iranom in ki baje ima v svojih rokah veliko večino od 26 pogrešanih tujcev, ugrabljenih v Bejrutu. Sirijci pravijo, da bodo skušali najti pogrešane talce, med njimi je sedaj očitno tudi angleški posredovalec Terry Waite. Sirijsko vodstvo se baje zaveda, da bi Sirija veliko pridobila na ugled v mednarodnem javnem mnenju, ako bi dosegla izpustitev talcev, med katerimi je osem Amerikancev.

— Kratke vesti —

St. Louis, Mo. — Včeraj je izjavil, da je postal demokratski predsedniški kandidat 46 let stari kongresnik Richard Gephardt, ki je malo znan ameriški javnosti, v desetih letih v predstavniskem domu pa prispel na četrto mesto na demokratski vodstveni lestvici. Doslej se je Gephardt zanimal predvsem za gospodarske probleme, predvsem reformo davčnega sistema in odločnejše stališče ZDA napram trgovskim partnerjem. V političnem prepričanju je Gephardt sredinec in ima privržence tako v prevladujoči liberalni kot tudi konservativni struji demokratske stranke. Bolj malo pa je seznanjen z zunanjo politiko.

Pariz, Fra. — Včeraj se je začelo sojenje Georgesu Ibrahimu Abdallahu, terorističnemu voditelju, ki je s svojo skupino libanonskih teroristov obtožen odgovornosti za vrsto dejanj, med njimi atentata na ameriškega in izraelskega diplomata. V poskusu, da bi izsilili Abdallahovo izpustitev, so njegovi pajdaši izvedli lani vrsto bombnih napadov, ki so razburili javnost. Francoska vlada pa ni popustila.

Moskva, ZSSR — Agencija Tass poroča, da so sovjetski in kitajski predstavniki odprli pogajanja o dokončni ureditvi meje med državama. Meja je v nekaterih krajih sporna, ker Kitajci trdijo, da Sovjeti zasedajo del njihovega ozemlja, kar pa Sovjeti zanikajo. Pred leti je celo prišlo do spopadov ob meji. Zadnja pogajanja o ureditvi meje so bila prekinjena pred 9 leti. Obnovitev pogajanj je najnovejši znak o želji obeh držav, da izboljšujeta medsebojne odnose.

Tehran, Iran — Iranci poročajo, da so odprli novo ofenzivo na severnem delu fronte, napadajo pa tudi v okolici iraškega mesta Basre. Iračani potrjujejo, da Iranci napadajo, da pa ne napredujejo. Iračani pravijo tudi, da bodo zopet začeli bombardirati iranska mesta.

Pariz, Fra. — Preteklo soboto so francoski policisti aretirali štiri vodilne člane teroristične skupine Action Directe. Ta skupina je odgovorna za več atentatov od l. 1979. Kot kaže, so z aretacijami policisti to skupino obglavili, vsaj začasno.

Washington, D.C. — Danes nameravajo ZDA izvesti poskus novega »cruise« misila nad severno Kanado. Misil naj bi bil v zraku štiri ure, potem se spustil na tla s padalom.

Chicago, Ill. — Danes bodo v Chicagu primarne volitve za župana mesta. Kandidirata črnski župan Harold Washington in pa Jane Byrne, belka, ki jo je Washington premagal pred štirimi leti.

Iz Clevelanda in okolice

Pustna zabava —

Dramsko društvo Lilija priredi pustno zabavo z večerjo in sicer v soboto, 28. feb., v Slovenskem domu na Holmes Ave. Za ples bo igral Alpski sekstet. Vstopnice lahko dobite pri Jožetu Tomcu (tel. 731-3669) ali Augustu Dragarju (943-5211). Vsi lepo vabljeni!

Srnjakovo kosilo —

Vsakoletno srnjakovo kosilo v korist Slovenskega doma za ostarele, ki ga sponzorira fara Marija Vnebovzeta, bo v nedeljo, 1. marca, od 3. do 5. pop. v Slov. delavskem domu na Waterloo Rd. Cena kosilu je \$8.

Slov. šola pri Sv. Vidu vabi —

Odbor staršev Slovenske šole pri Sv. Vidu vabljeno vabi, da se udeležite v nedeljo 1. marca ob 10.30 dop. mladinske sv. maše pri Sv. Vidu. Po sv. maši bo v farni dvorani okusno kosilo. Serviranje bo od 11.30 do 1.30 pop.

Približuje se —

Vsakoletni zajtrk DNIJ pri Sv. Vidu bo v nedeljo, 8. marca, od 8. zj. do 1. pop.

Novi grobovi

Dorothy M. Godic

Umrla je Dorothy M. Godic, rojena Cimperman, vdova po Stanleyju J., mati Charlotte M. Joherl, Ronald S., Gerald T. in Richarda J., 5-krat stara mati, tašča Dennis R. Joherl, Kathleen M. in Cheryl B. Godic, sestra Louisa, Josephine Godic in Rose Cimperman. Pogreb bo iz Zak pogrebnege zavoda na 6016 St. Clair Ave. danes, v torek, v cerkev sv. Vida dop. ob 10. in od tam na Kalvarijo. Pogrebno sv. mašo bo daroval č.g. Godic.

Frank Roznik

V petek, 20. feb., je v Slovenskem domu za ostarele umrl 94 let stari Frank Roznik, mož Julie, roj. Rozman (prej por. Doberdruk), oče Henryja (pok.), očim Franka in Alfreda Doberdruka, 6-krat stari oče, 7-krat prastari oče, zaposlen do svoje upokojitve pri Gilron Products. Pogreb je bil iz Grdinovega pogrebnege zavoda na Lake Shore Blvd. včeraj, s sv. mašo ob 10. dop. v cerkvi sv. Jožefa. Pokopan je bil na pokopališču Vernih duš.

Marija Pamic

Umrla je Maria Pamic, rojena Potepan, žena Cesara, mati Roberta in Tonyja, sestra Anteja in Ivanke Dugandžić (Jug.), svakinja Milke, Marie in Kate. Pogreb bo v Jugoslaviji, ležala bo pa na mrtvaškem odru v pogrebni zali Zak, 6016 St. Clair Ave., danes pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9.

Skupno sv. obhajilo —

Oltarno društvo sv. Vida bo imelo skupno sv. obhajilo to nedeljo pri osmi sv. maši. Ob 1.30 pop. bo sestanek v Slovenski sobi.

Oltarno društvo pri Mariji Vnebovzeti tudi ima skupno sv. obhajilo to nedeljo pri osmi sv. maši, ob 1.30 pa molitveno uro. Seje tega meseca ne bo. To soboto bo prodaja krofov, pričetek ob 12. uri opoldne.

Zanimiv sestanek —

To soboto popoldne ob 4. uri bo v Baragovem domu zanimiv sestanek, o katerem poročamo na str. 2.

Slovenska pisarna sporoča —

Pravkar smo prejeli nekaj izvodov lepo barvane knjige »Medjugorje«, cena \$10.-, in knjižico »Celovška zarota« od Nikolaja Tolstoj, ki v slovenščini zgoščeno obravnava isto snov o slovenski tragediji, kot je v angleški knjigi »The Minister and the Massacres«. Cena \$5.-, pri vsaki dodajte en dolar za poštino. Prejeli smo tudi nekaj izvodov zbirke knjig goriške Mohorjeve družbe, Koledar plus 3 knjige. Lepo in poučno branje. Cena \$20 plus \$1.50 po pošti. Naročila sprejema: Slovenska pisarna, 6304 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103.

V Rožmanov sklad —

Za revne študente v Mohorjevih domovih so darovali: \$30 družina Antona Vegela; \$25 g. in ga. Štefan J. Zorc, Colo.; \$10 g. in ga. Anton J. Škrabec. V spomin pokojnim: \$15 Janez Pičman za pok. Florijana Markuna; \$20 družina Viktorja Lamovca za pok. Franceta Zupana in za pok. Franka Kocina ml.; \$10 družina Antona Osredkarja za pok. Maksa Jerina. V imenu Mohorjeve se za darove lepo zahvaljuje pov. J. Prosen.

Finančni odbor pri Sv. Vidu —

Pri Sv. Vidu so skladno z novim cerkvenim zakonikom ustanovili finančni odbor, v katerem služijo poleg župnika č.g. Jožeta Božnarja še Joseph Hocevar, Josephine Ambrosic, Frank Šega, Joseph Baskovic, Stane Kuhar.

Ribja večerja —

Vsak petek imajo v klubskih prostorih Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. okusne ribje večerje. Ti prostori so v starem poslopju v kletnih prostorih. Vabljeni!

VREME

Pretežno sončno danes z najvišjo temperaturo okoli 40° F. Sončno tudi jutri, z najvišjo temperaturo okoli 41° F. V četrtek spremenljivo oblačno z najvišjo temperaturo okoli 43° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec — Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel — Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Mike and Irma Telich, Frank J. Lausche

AMERICAN HOME SLOVENIAN OF THE YEAR 1987 - PAUL KOSIR

NAROCNINA:

Združene države:

\$33 na leto; \$18 za 6 mesecev; \$15 za 3 mesece
Kanada:

\$42 na leto; \$27 za 6 mesecev; \$17 za 3 mesece
Dežele izven ZDA in Kanade:

\$45 na leto; za petkovo izdajo \$25
Petkova AD (letna): ZDA: \$18; Kanada: \$22;
Dežele izven ZDA in Kanade: \$25

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$33.00 — year; \$18.00 — 6 mos.; \$15.00 — 3 mos.

Canada:

\$42.00 — year; \$27.00 — 6 mos.; \$17.00 — 3 mos.

Foreign:

\$45.00 per year; \$25 per year Fridays only

Fridays: U.S.: - \$18.00 - year; Canada: \$22.00 — year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home

6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

Published every Tuesday and Friday except the first 2 weeks in July and the week after Christmas.

No. 15 Tuesday, February 24, 1987

Dr. Alojzij Šuštar

Kako spoznam, kaj je prav?

Prav delati, pošteno živeti, biti dober je smisel in cilj naravnega odločanja. A kako naj človek spozna, kaj je prav, kaj je zanj dobro? Otroek vpraša starše, mladi zaupajo učiteljem in vzgojiteljem, strokovnjaki povedo tistim, ki se sami premalo spoznajo, če vedno in v vsem ni mogoče vprašati druge. Zrel človek hoče odločati po lastnem prepričanju. Dostojanstvo in odlika človeka obstaja v tem, da s svojim razumom spozna različne možnosti, jih presodi in se svobodno odloči za to, kar se mu zdi prav. V nravnem življenju so pomembne le tiste odločitve, ki na podlagi spoznanja prihajajo iz notranjega prepričanja in so svobodne. Kar se zgodi v nevednosti, iz notranje nujnosti ali pod zunanjim pritiskom, za to človek v etičnem smislu ni odgovoren.

Od svojega Stvarnika ima človek posebno zmožnost, da razloča med dobrim in slabim, spozna nravne norme in se zave njihove obveznosti. To zmožnost imenujemo vest. Vest je po besedah 2. vatikanskega koncila »človekovo najbolj skrito jedro«, kjer spozna, kaj je prav in kaj ne, kjer doživlja svojo svobodo, pa tudi zazna svojo dolžnost delati dobro in opustiti slabo, kjer se odloča in zaveda svoje odgovornosti. »Zvestoba do vesti povezuje kristjane z ostalimi ljudmi pri iskanju resnice in pri pravilnem reševanju tolikih nravnih vprašanj, ki se pojavljajo v življenju posameznikov in družbe,« pravi 2. vat. koncil.

Toda ali ni največja težava v tem, da so mnogi, tako se vsaj zdi, vest izgubili, jo zadušili, da se odločajo in delajo brezvestno? Ali da je njihova vest tako izkažena in pokvarjena ter zmotna, da jim sploh ne pove resnice? Koliko je takih, ki se sicer sklicujejo na lastno vest, drugi pa jim pravijo, da je njihova vest zmotna in da jim ne pove pravilno, kaj je dobro in kaj slabo. Kaj vse se dogaja v imenu vesti in v sklicevanju na lastno vest! Zakonsko in družinsko življenje nudita zgledov več kot dovolj. Ali je torej zaupanje v vest upravičeno?

Je, ker druge poti sploh ni. Gre torej za to, da ima človek pravo vest. Pravo vest pa ima, kdor ima razvit čut za vrednote, da se zaveda razlike med dobrim in slabim v nravnem smislu besede, ne samo med koristnim in škodljivim. Morda je res največja nevarnost današnjega časa, da ta čut za vrednote pri mnogih peša, da živijo takorekoč onstran dobrega in slabega in so na etičnem področju popolnoma otopeli, postali gluhi in slepi za nravne vrednote, za norme in dolžnosti. Večkrat nastaja vtis, da današnje javno življenje vest ubija in ljudi naravnost sili k brezvestnosti. Človek ima vtis, da bolj ko je kdo brezvesten, bolje se prebija skozi življenje. Kjer se vest več ne oglašja, tudi ni več zavesti slabega, krivde in greha. Mnogi imajo to za svobodo, ki jo je treba iskati. Vest je v nevarnosti in s tem je v nevarnosti človek sam, je pred leti dejal švicarski psiholog Hans Zbinden. Pomikanje notranjega miru in osamosveščanja, razkranje pravega pojmovanja človeka, suženjsko uskla-

Vabilo na informativni politični sestanek

CLEVELAND, O. - Kdorkoli se zanima za politični razvoj v domovini, ki glasno terja objektivni prikaz zgodovinskih odločitev med zadnjo vojno in komunistično revolucijo, z lahkoto ugotavlja, da je opozicija proti komunističnemu režimu vedno bolj odločna. Četudi ima komunistična partija še vso oblast v rokah, vendar so zahteve po demokratičnih svoboščinah in gospodarskih reformah tako javne, da jih bo režim težko preokrenil in nasilno potišil ljudski glas za svoje pravice.

To soboto, 28. februarja, bo ob 4. uri popoldne v Baragovem domu, 6304 St. Clair Ave., informativni politični sestanek, na katerem bomo obravnavali zgoraj navedene zadeve. Glavna govornika bo sta dr. Peter Urbanc iz Toronta in g. Vinko Levstik, znani hotelir iz Gorice, Italija. Gorica je danes kot odprto okno v Slovenijo in Jugoslavijo, kjer

najprej opazijo in hitro zvedo za vse značilnosti političnega razvoja v Sloveniji, zato bodo izvajanja g. Vinka Levstika podkrepljena z najnovejšimi poročili iz Slovenije. Dr. Urbanc veliko potuje in ima dobre zveze z Evropo, zato je o vsem dobro na tekočem.

Vsak govornik bo govoril približno četrt ure, nakar bodo vprašanja, odgovori in debata. Sestanek bo torej zelo zanimiv in poučen.

Čas ob 4. uri popoldne smo morali določiti, ker ima isti večer Liliya svojo pustno zabavo in bo vsak še mogel od sestanka pravočasno priti na Lilijsino prireditev.

Vabljeni ste vsi — seveda tudi žene in dekleta — saj je vsak izmed nas dolžan doprinesi svoj delež, da rojakom v domovini pomagamo razglasiti v svet njih zahteve za enake svoboščine, kot jih vsi narodi v svobodnem svetu uživajo.

Jože Melaher

Anton Žakelj

AMERIKA V KRIZI

CLEVELAND, O. - Ko sem prebral L.P.-ev uvodnik v tem listu od 5. dec. 1986 pod naslovom »Ponovno izigran predsednik Z.D.«, sem se spomnil na razgovore s prijatelji v Jugoslaviji preteklo poletje.

Med drugim je prišla beseda tudi na zunanjo politiko ZDA.

»Kako moreš govoriti o stvari, ki niti ne obstaja?« je rekel nekdo in drugi so mu pritrdili: »Skakanja iz skrajnosti v skrajnost ne moreš imenovati zunanjo politiko!«

Res je! V zadnjih 40 letih opažamo v ameriški zunanji politiki zanimivo stalnico: mednarodni napor Amerike je usmerjen v obrambo Izraela.

Kapitalistične Združene države so se zvezale z največjo socialistično državo na svetu v vojni proti Hitlerju. Po vojni, ko je Stalin izigral Roosevelta, se je Truman obrnil proti njemu, a je bilo že prepozno. Rusija je postala velesila prvega reda.

Kaj se je bilo treba Ameriki vtikati v spore na Srednjem vzhodu? Kaj ima Amerika od tega, da je žrtvovala preko 500 svojih vojakov v Libanonu? So ameriške koristi tam boljše zavarovane? Ameriški talci v oblasti arabskih teroristov tega ne potrjujejo!

Kaj imajo ZDA od tega, da dajejo povprečno vsakemu Izraelcu skoro tisoč dolarjev letne podpore? Rusija podpira Kubo, pa ji Castro to plačuje s svojimi vojaki, ki pod ruskim vodstvom podpirajo sovjetske načrte, varujejo sovjetske koristi v Afriki in Srednji Ameriki.

V Rusiji živi milijone ljudi, ki bi se radi izselili kamorkoli v svobodo, pa se ameriške vlade potegujejo pretežno le za izseljevanje Judov.

Druga stvar je ameriška diplomacija. Pravijo, da je mednarodna politika nadaljevanje vojne z drugimi sredstvi. Diplomati zna veliko govoriti,

janje javnemu mnenju in diktaturi večine in mode, stalno eksperimentiranje brez zavesti odgovornosti, zmešnjava v pomenu besed, etična nevtriliteta in neopredeljenost ogrožajo vest in s tem človeka in njegovo življenje.

Kaj storiti? Ni druge poti kakor vrniti vesti njeno mesto in vlogo v osebnem in družbenem nravnem življenju. Treba je najti pot nazaj k pravemu razumevanju vesti kot tistemu notranjemu glasu, ki človeka nikdar ne zapusti in mu hoče posredovati resnico, k tisti zavesti, da obstaja razlika med dobrim in slabim, da ni vse enako in da je človek dolžan, delati dobro in opuščati slabo in da je za svoje odločitve odgovoren.

Namesto da bi se predajali zbežanosti in negotovosti, kaj še drži, moramo spet odkriti in uveljaviti v sebi vest. O tem je treba pametno razmišljati in se dati poučiti. Po vesti človek spozna, da ni najvišje bitje, ki stoji onstran dobrega in slabega ali ki sam o tem odloča. V njej odkriva postavo, ki si je ne daje sam, temveč jo najde v svoji notranjosti in se ji mora pokoravati, kot pravi 2. vatikanski koncil. Človek ima sicer možnosti, da svojo vest zaduši, da se ne ravna po njej in se postavi ne pokorava. A s tem si izreka svojo obsodbo in izkušnja uči, kakšne so posledice. Poglejmo le v razbite zakonske skupnosti in razpadle družine.

V vesti človek spozna, kaj je prav. Ostanje pa vprašanje, odkod vest to spozna.

(po NOVI MLADIKI 1978)

(Iz Naše luči, feb. 1987)

Posredovanje sen. F. Lauscheta zopet zelo koristilo Slovence

CLEVELAND, O. — Na str. 3 sta objavljeni dve pismi, ki ju je bil poslal bivši sen. Frank J. Lausche Charlesu Z. Wicku, direktorju USIA, glede nameravane ukinitve sobotnih in nedeljskih polurnih oddaj Glasa Amerike v Slovenijo. Kot smo v AD že sporočili, so so ukinitve omenjih oddaj preklicali. Poleg sen. Lauscheta, so intervenirali clevelandski župan George V. Voinovich, sen. Howard Metzenbaum, kong. Dennis Eckart in drugi. Kot kaže, ne bomo dobili celotnega poročila o tem, kateri slovenski in drugi predstavniki so intervenirali glede te zadeve, primer pa kaže, kaj se dá doseči, če znamo pritiskati na prave gumba in složno delovati. Le da so taki primeri daleč preredki.

Sen. Lausche in drugi omenjeni seveda zaslužijo vso pohvalo za usluge, kakor tisti, ki so s svojim angažiranjem pomagali v ozadju.

Urednik

pa nič povedati. Naši diplomati delajo prav nasprotno. Prvi pogoj za sprejem v diplomatsko službo bi moralo biti znanje jezika tiste države, v kateri bi prosilec rad živel in delal. Če diplomat ne razume jezika naroda, tudi ne more razumeti narodove duše. Med kakimi 70 diplomati, ki so bili 444 dni talci v Teheranu, so baje samo trije razumeli perzijski (farsi) jezik.

Kdo zastopa Ameriko po svetu? Razni industrialci, bančniki in bivši delavski voditelji, ki so trenutno vladajoči stranki pomagali priti na oblast. Da ti delajo predvsem zase, je dokaz Joseph Kenne-

(dalje na str. 4)

Zahvala Slov. šole pri Sv. Vidu

CLEVELAND, O. - Odbor staršev Slovenske šole pri Sv. Vidu, se javno zahvaljuje naslednjim darovalcem, ki so velikodušno podprli delovanje te šole. Darovali so:

\$200 — Dejak Machine & Tool Co. (g. John Dejak);

\$100 — Belokranjski klub; Lake Lumber & Woodworking, Inc. (g. Matija Plečnik); Pevski zbor Korotan;

\$50 — Ameriška Dobrodelna Zveza (AMLA); Baragov Dom, Ind.; Dramatsko društvo Liliya; Housing Contractors, Inc.; K. G. R. (gg. V. Kmetič, M. Grdadolnik, V. Radišek); Slovenska Pristava, Inc.; Sunset Industries, Inc.; Slovenski športni klub; Štajerski klub;

\$25 — Društvo Novi Dom št. 7 ADZ; Društvo Kristusa Kralja št. 226 KSKJ; Pevski zbor Fantje na vasi;

\$20 — ga. Zdenka Kavčič;

\$10 — Cimperman Meat Market, Inc.; Kollander World Travel, Inc.; dr. L.B. Ogrinc; dr. A.F. Spech.

Vsem iskrena hvala!

Odbor staršev

Dramatsko društvo

vabi na

v soboto 28. februarja 1987

ob 7.30 zvečer

v Slovenskem domu na Holmes Ave.

Za ples igra Alpski sekstet

LILIJA

PUSTNO ZABAVO

z večerjo

Ha-Hec-Hi-
Ho-Humor!

**Skuhaj
ali pogrel**

MECAN

DEKLICA IN VOLK

Neko popoldne je en velik volk čakal v temnem gozdu na majhno deklico, ki naj bi vsakčas prišla mimo s košaro hrane za svojo staro mamo. Končno je deklica res prišla in volk jo vpraša: »Ali neseš to košaro s hrano k stari mami?« Deklica je samo prikimala, volk pa jo vpraša, kje njena stara mama živi. Ko mu je deklica povedala, je volk izginil med grmovjem.

Ko je deklica odprla vrata babičine hiše je takoj zasluhila, da nekaj ni v redu. V postelji je ležal nekdo sicer oblečen v nočno haljo in čepico na glavi, toda volk je volk, pa naj bo oblečen tako ali drugače. In deklica je vzela iz košare avtomatično pištolo ter do smrti ustrelila volka.

NAUK: Dandanes ni več tako lahko vleči za nos majhnih deklic, kot je to bilo včasih.

Mož ženi v restavraciji: »Kaj bi raje, SIRLOIN STEAK, LOBSTER TAILS, ali pa elektriko do konca meseca?«

»Sardine morajo pa res biti najbolj neumne ribe na vsem svetu.«

»Kako to misliš?«

»Ker zlezejo v konzervo, se zaklenejo notri, ključ pa pustijo zunaj.«

Matt je prišel k Vinkotu na obisk ravno ko so igrali tarok. Z zanimanjem je opazoval domačega psa, ki je sedel za mizo in z ostalimi igral karte.

»Vidim, da imate pri vas precej pametnega psa,« reče Matt.

»Niti ne,« odgovori Vinko. »V resnici je zelo neumen. Kadarkoli dobi dobro karto, začne z repom mahati in se tako vedno izda.«

Tudi v politiki je še vedno nekaj poštenih ljudi. Tako sem slišal, da je neki prodajalec avtomobilov ponudil novozvoljenemu državnemu poslancu v darilo lepo nov športni avto. Poslanec pa je ponudbo zavrnil z besedami: »Kaj pa vendar mislite? Osnovni čut poštenosti je tako globoko zakoreninjen v meni, da nikdar ne bi mogel pristati na takšno darilo.«

»Prav dobro razumem Vaš položaj,« odvrne prodajalec. »Kaj pa, ko bi naredila takole: Namesto darila, Vam prodam športni avto za pet dolarjev?«

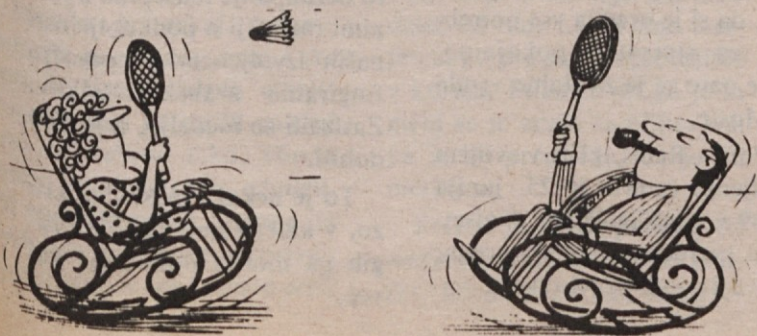
Politik je nekaj časa mislil, nato pa reče: »V tem slučaju bom kupil dva.«

Maks je pred leti pričal na sodišču, da je na lastne oči videl, kako je Dragarjev pes ugriznil nekega starejšega moža.

»Pravite, da je bila noč in to naj bi se zgodilo vsaj sto čevljev stran in ste kljub temu lahko razločno videli, da je ravno ta pes ugriznil mimoidočega? Kako daleč pa lahko vidite ponoči?«

»Ne vem,« odvrne Maks in puhne dva dima iz pipe.

»Kako daleč pa je do lune?«

FRANK J. LAUSCHE

December 11, 1986

Hon. Charles Z. Wick, Director
United States Information Agency
301, 4th Street, S.W.
Washington, D.C. 20547

Dear Mr. Wick:

It has come to my attention that on December 4 the Voice of America has been ordered to discontinue the weekend (Saturday and Sunday) broadcasts of its one-half-hour daily program for Slovenia, the northwestern Republic of Yugoslavia. The decision not only surprises me; it greatly pains me.

For in 1975 when under a similar budgetary pretext the VOA program for Slovenia was abolished, I went to Congress and explained to them that the decision, for literally trivial budgetary savings, risked incalculable damage to the U.S. interests in Yugoslavia by such a flagrant slap in the face to its most advanced republic that constitutes Yugoslavia's bridge to Western Europe, not only geographically but culturally and historically as well.

In January 1976, the 94th Congress specifically mandated (H.R. 11598) that the USIA (VOA) should "reinstate the daily one-half hour broadcasts to Slovenia."

In today's context of post-Tito Yugoslavia's ongoing internal crisis, the decision to so severely curtail the already minimal VOA program for Slovenia is potentially even more detrimental. To again temper with the VOA's only non-Serbian language program for multinational Yugoslavia at a time of the country's most serious difficulties is tantamount to sending it - no matter how inadvertently - a wrong political signal at the wrong time. The resulting budgetary savings would again be trivial and could not possibly be justified by the requirements of the Gramm-Rudman-Hollings Act since no other of the existing - and much more extensive - European VOA programs has been affected by the December 4 decision which crippled the VOA program for Slovenia. Clearly there must be some pockets of stale air or saturated fat in programs that go on for hours every day.

I respectfully suggest that a search be made for more equitable and less damaging alternative reductions so that the miniscule VOA program for Slovenia can be on the air for its allotted half hour every day. Thank you for your kind consideration of my views.

Sincerely yours,

Frank J. Lausche

FRANK J. LAUSCHE

January 5, 1987

Hon. Charles Z. Wick, Director
United States Information Agency
301, 4th Street, S.W.
Washington, D.C. 20547

Dear Mr. Wick:

This is a supplement to my letter of December 11th, 1986, urging the advisability of discontinuing the Saturday and Sunday one-half hour broadcasts to Slovenia

I recognize that Slovenia is small in size but its vitality in cultural, economic and political structure of Yugoslavia is far greater than its numbers would indicate.

To me it appears illogical and unjust that among all the programs beamed to Communist-ruled countries in central and eastern Europe the already small daily one-half hour program for Slovenia alone has been cut and neglected. The one hour cut out of the meager three and one-half hours weekly broadcasting to Slovenia is tantamount to slighting Slovenia's significance in the life of multinational Yugoslavia as well as for the United States foreign policy toward that part of Europe.

It seems to me that for VOA to neglect Slovenia at the time of the deep crisis of Yugoslavia is highly inimical to the very purpose of the Voice of America

I again urge you that the Voice of America, as a service to the United States, not overlook the role of Slovenia in Yugoslavia's decisions in the struggle between the free and slave world.

Very truly yours,

Frank J. Lausche

Cc: Senators Claiborne Pell, John C. Stennis, John Glenn, Howard Metzenbaum and Congressman Dante B. Fascell

Jerica Rems: Spomini minulih dni

Nenavadna življenjska zgodba slovenske izseljenke v ZDA

(Naš naročnik, primorski rojak, je predlagal objavo tega članka, ki je izpod peresa Jerneje Petrič izšel v Slovenskem koledarju '87, ki ga je izdala SIM v Ljubljani. Članek je po svoje kar zanimiv. Ur.)

Ulica Vide Pregarčeve 20 v ljubljanskih Mostah... stara hiša, temno, zatohlo stopnišče... majhna, podstrešna soba, ki diši po minulih časih in spominih... hladno je, nezakurjeno... sivolasa, nenavadna starica v dolgi, do vratu zapeti obleki...

Sedimo v sobi in pogovor teče o nepoznatih stvareh, ljudeh in dogodkih. Dolgo je že tega in podrobnosti se davno ne spominjam več. Niti potez njenega obraza ne, le pridih nečesa skrivnostnega, nenavdnega je še ostal. Jerica Rems ni bila navadna ženska, bila je »Amerikanka«...

Jerica Rems, vdova po Jožetu Remsu, ki ga poznamo po tem, da je skupaj s Frankom Sakserjem jeseni 1892 v New Yorku začel izdajati *Glas Naroda*, je 21. marca 1961 prav v tem časopisu začela objavljati svoje spomine pod naslovom »Spomini minulih dni«. Izhajali so dvakrat tedensko, ob torkih in petkih, tako kot časopis, vedno na drugi strani. Izšlo je devet nadaljevanj. V njih je Remsova popisala del svojega bogatega in nenavdnega življenja, tako da predstavljajo nekakšno avtobiografijo v malem.

Spomin Jerice Rems seže v rano mladost, ko ji je bilo komaj tri leta in se je družina povečala za bratca, ki je končal obdobje njenega »prima-ta« v družini. Tedaj so živeli v vasi Dobrepolje na Gorenjskem. Spomini Remsove iz tega časa so razdrobljeni, saj se spominja le posamičnih dogodkov, »lumparij«, ki jih je ušpičila v tistih letih pa počitnic pri stricu v Radovljici...

Leta 1894 jo je sestra, ki je imela v Ljubljani delikateso, povabila, naj pride v mesto za varuško njenih otrok. Tako je Remsova doživela tudi ljubljanski potres leta 1895 in je skupaj s sestrino družino cele tri tedne preživela pod železniško cerado na prostem. Nedolgo zatem je sestra trgovino prodala in Remsova se je vrnila na Gorenjsko.

Oče, ki je bil med ostalim tudi občinski sluga, je hčer nekega dne poslal po opravlku k županu, le-ta pa se je tistokrat ravno mudil na gradu Podvin. Tako je Jerica prvič v

življenju videla »princa« in »princezo«; družini je bilo dekle všeč in že naslednjega dne je bila sprejeta v službo.

»Pričelo se je novo, lepo življenje. Zopet sem obiskovala šolo in hitro ulovila vso vedo, kar sem poprej zamudila.«

Na gradu je služila le poleti, pozimi, ko je gospôda odšla v Cannes, pa je bila doma in je morala vsako jutro k maši na Brezje. Želela si je stalne službe in je nekaj časa upala na mesto vzgojiteljice v Pulju, a je mati ni pustila; potem jo je zamikalo, da bi šla med nune, pa spet doma ni bilo dovolj denarja za njeno »opremo«.

In tako je ostalo pri starem; leta 1899 je tako prvič šla s svojo »princezo« de Polignac za šest mesecev na njeno posest v Cannesu. Spomini iz tistih dni so naravnost »aristokratski« in dišijo po daljni preteklosti, saj je prihajala v stik z vsem mogočim plemstvom, predvsem poljskim in ruskim:

»Vsak četrtek je bila čajanka, ter se jih je včasih kar od 200 do 300 oglasilo (...) Pa takrat ni bilo avtomobilov, ampak krasni konji in lepe kočije (...)«

Po Cannesu je šla plemiška družina še za tri mesece v London in Jerico so vzeli s seboj. Videla in doživela je ogromno novega, a sama pravi:

»Za opisati vse te kraje sedaj, po 60 letih mi je težko, poročam samo površno.«

Dvanajst let je skoraj nenehno potovala: Pariz, Monte Carlo, Irska... O vsakem kraju kaj pove, opiše kako znamenitost ali se spominja česa, kar je s tistim krajem v neposredni zvezi. Svoje življenjske zgodbe ne spremlja premočrtno, ampak se nenehno spušča v »ekskurze«. Na začetku svojega tretjega nadaljevanja sama prizna: »Vedno zavozim izven moje smeri.«

V eni takšnih »zgodbic« opisuje potovanje v Dublin; bilo jih je sedem in nikjer niso mogli najti primerne prenočišča, ker so bile prav tedaj v mestu konjske dirke in se je trlo obiskovalcev. Slednjič so se jih le usmili v neki zasebni hiši in noč so prebili v sobah, v katerih je bilo polno stenic. Remsova se hudomušno spominja:

»Ob treh zjutraj smo sedeli že vsi zopet pripravljeni v dnevni sobi, princ slabe volje, princeza od stenic vsa zatečena po obrazu.«

Nekega dne je bilo Remsovi njene službe dovolj; zanimivo je, da svojega dela nikjer ne omenja, vendar izgleda, da je bila nekakšna guvernantka. Vrnila se je domov, na Gorenjsko, a bila je že »okužena« s potovanji...

»Vse je govorilo o »zlati Ameriki«, mislila sem si, zakaj bi se tudi jaz ne podala preko luže poskusit srečo. Hm! Mama so mi nekaj časa branili, potem so se uklonili moji želji in hajdi zopet v svet!«

To je bilo januarja leta 1909. Odpotovala je, šestindvajsetletna, preko Le Havra in zapletlo se je že na parniku, kajti Jerica v Ameriki ni poznala nikogar, ameriške oblasti pa so od novih priseljencev zahtevale naslov nekoga, ki jih bo prvi sprejel.

Prisilne vrnitve v domovino jo je rešilo le njeno znanje angleščine. Kar dobro se je znašla: že na ladji se je bila seznanila z neko ogrsko družino in slednja ji je dva dni po prihodu v New York že priskrbelo službo krojačice pri »damenkrojaštvu«. Plača pa je bila majhna, zato je ostala le tri tedne, toliko da si je našla novo, boljše zaposlitev pri neki premožni stari ženski.

Prvi stik z Ameriko je pomenil veliko razočaranje:

»Ali dragi rojaki, kako razočaranje je bilo za mene videti New York tako umazan, posebno spodnji del mesta, to ni bilo za primerjati z evropskimi mesti (...) Najrajši bi se bila s povratno karto odpeljala nazaj, to pa zato nisem naredila, ker nisem hotela biti v posmeh, ko bi to napravila. Kadar gospodinja kosilo sama prismoji, lepo molči (...) Tako sem tudi jaz rajši hvalila svoj uspeh, kakor pa moje razočaranje.«

Pa vendar so Jerico tudi v Ameriki čakala zanimiva doživetja. Kot služkinja je namreč s svojo gospodarico potovala v Washington, »tisto leto, ko je bil izvoljen debeli Taft za predsednika«, na Rooseveltov poslovljni banket in tako je srečala vse pomembne »glave« Amerike. (Op. ur. — W.H. Taft je bil izvoljen predsednika novembra 1908. leta, Remsova pa je prišla v ZDA jan. 1909. Taft je zaprisegel po takratni navadi marca 1909, ko je potekel mandat T. Roosevelta. Najbrž je služkinja Remsova »videla«, ne pa »srečala« pomembne ameriške »glave«, to šele nekaj tednov po njenem prihodu v ZDA!)

Z novo gospodarico je nato večkrat potovala na Florido, v St. Augustine, česar se še posebno rada spominja. Doživela je tudi, posredno seveda, tragedijo Titanica, v kateri sta umrla brat in svakinja njene gospodarice. Leta 1912 je z isto družino potovala v Evropo, tokrat z nalogo, da pomaga izbrati blago za newyorško irgovsko hišo Macy's, v kateri je bil eden od gospodaričin bratov solastnik.

Zimo tistega leta je preživela v topli Georgiji, kjer je prvič v življenju občutila rasno razlikovanje. Leta 1913 je cela dru-

žina prebila šest tednov v Neaplju, nato pa so šli še v Rim, Nico in ob Lago di Como. Obakrat, ko je bila v Evropi, je Remsova na hitro »skočila« domov obiskat še svoje domače. Sledilo je potovanje v Pariz, »mesto za tiste, ki imajo polne žepe denarja.«

»Ko so bili vsi kovčki napolnjeni in vse v pravi pariški modi oblečeno, smo se vrnili v New York, kjer smo pa skušali carinike premotiti, za kaj takega ti je Žid pravi mož.«

Nato se je nenadoma sklenila poročiti; o tej svoji odločitvi pa ne izgublja besed, le nekoliko sarkastično komentira:

»...ako se oslu dobro godi, gre na led plesati, da se polomi (...) Vzrok je, da sem mislila, da bi bilo lepo imeti svoj dom in sem tudi jaz zlezla v tisti vabljivi zlati kurnik, iz katerega potem z otožnostjo gledaš na one lepe čase, katere si imel in niti vedel nisi.«

Poročila se je z nekim Nemcem in med I. svetovno vojno so jo zaradi tega Američani postrani gledali. Kmalu zatem je mož zbolel za špansko gripo in umrl, sama pa se je vrnila v svojo prejšnjo službo. Ko je nekaj prihranila, se je vrnila v Slovenijo.

Toda tam je po vojni vladalo pomanjkanje in tudi njeni prihranki so hitro skopneli. Tako je že leta 1921 ponovno odraščala v Ameriko in takoj dobila dobro službo pri neki družini, s katero si je potem dodobra ogledala marsikatero evropsko znamenitost. Eno samo potovanje je trajalo tudi do pet mesecev in v Ameriko so se vračali le toliko, da so si nabrali moči za novo potovanje.

Remsova te poti opisuje v obliki nekakšnih kratkih potopisov, vmes pa natrosi vrsto humorističnih domislic. Ko je leta 1925 s svojimi delodajalci potovala na Škotsko, so si šli pogledat tudi kraj, kjer se je »skrival princ Charles pred angleško kraljico Elizabeto I. A ga je le uhvatila in ga za glavo krajšega naredila.«

Oktober 1925 je Remsova ponovno pustila svojo »tako-rekoč krasno službo«. Malo pred tem si je bila namreč v ljubljanskih Mostah kupila hišo in se ponovno poročila. Z možem sta na jesen tega leta odplula proti domovini, kjer sta »kar srečno« poslej tudi živel; med drugim ju je doma obiskala tudi hči z vnuki.

Leta 1937 sta obiskala New York, po II. svetovni vojni pa sta šla s tedaj že hudo bolnim Remsom v Ameriko, kjer sta se naselila pri mlajšem sinu. Remsu so morali amputirati nogi in leta 1951 je umrl. Sama se je leto dni kasneje vrnila v Moste, nato pa je šla za kratek čas ponovno v Ameriko, da si je uredila vse potrebno za starostno pokojnino. Šele nato se je za stalno vrnila v Moste.

Jerica Rems, ki je v svojem življenju (umrla je 25. junija 1969 v Ljubljani) kar dvajsetkrat preplula Atlantski ocean, o svoji usodi pravi takole:

»Kaj se hoče, ako nisi rojen z zlato žlico v ustih, moraš pač trpeti in biti suženj drugim in sebi.«

V svojih spominih je name-noma izpustila neprijetne dogodke in se spominja le lepih in zanimivih reči. Njen avtobiografski zapis je posebnost med tovrstnimi zapisi ameri- (dalje na str. 7)

Amerika v krizi

(Nadaljevanje s str. 2)

dy, ameriški ambasador v Angliji med obema vojnama.

Kakšno nepoznavanje komunistične taktike in ciljev prevladuje med našimi vodilnimi politiki, kažejo izjave nekaterih, ki se potegujejo za predsedniško kandidato pri prihodnjih volitvah. Večina, če ne vsi 535 zakonodajalci v Kongresu, ki bi bili radi zunanji ministri, kot je to rekel naš sedanji državni tajnik George Shultz, bi radi zagotovili mir na svetu z »dialogom« s komunisti, ki bi naj dovolili opoziciji v komunističnih ali po komunistih nadziranih državah svobodne volitve in sodelovanje v vladi. Ali ste že kdaj slišali, da je kak totalitarni režim — naj bo to desničarski ali levičarski — dovolil svobodne volitve in sodelovanje z opozicijo v vladi?

Posebnost so ameriški časnikarji. Tako neolikane, napadalne in domišljave bratovščine ne najdemo nikjer drugod na svetu. Na neki zadnjih časnikarskih konferenc so vsi hkrati vpili na predsednika in zahtevali pojasnila o raznih državnih tajnostih, o katerih se drugod sploh ne govori. Vse to menda zato, ker jim predsednik ni vnaprej povedal, kaj bo v bodoče delal sam ali pol-drugi milijon federalnih uslužbencev. Vedeti bi morali, da je nemogoče, da bi en sam človek vedel vse, kaj tak ogromen aparat dela.

Pred leti bi bil najraje ploskal, ko so ameriški časnikarji spraševali na TV M. Begina, takratnega izraelskega ministrskega predsednika, mu vpadali v besedo in hoteli zvedeti vse hkrati, pa jih je ta ostro zavrnil: »Wait a minute! It is my turn!« Rus B. Semenjev je časnikarjem, ki so mu postavljali vprašanja, ne da bi mu dali čas, da bi na prejšnja odgovoril, dejal: »Don't machine gun questions!«

Preveč radovedni so tudi naši poslanci in senatorji. V času Carterja so zahtevali, da FBI in CIA vršita svoje strogo tajne službe — skoraj javno. Vsaka država ima svojo tajno policijo, pa nikomur ne pride niti na misel, da bi od nje zahteval javen obračun o delovanju.

Člani tajne policije so se za to nezaupanje maščevali z javnimi razkritji o podkupljivosti naših izvoljencev s pomočjo fingiranih arabskih šejkov. Zaslužili so medaljo, a je niso dobili.

To je nekaj vzrokov za krizo, v katero smo zašli; o drugih pa morda prihodnjič kaj več.

Grdina Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

1053 E. 62. cesta 431-2088

— V družinski lasti že 82 let. —

Kanadska Domovina

Lov v Bangladešu

TIGER

(Nadaljevanje in konec)

piše BORUT

Peter Urbanc:

TABOROVE ZASLUGE

Na strmem hribu je imel svoj machan Amari, naš drugi vodič, Malorijev bratranec. Dolg, suh fant, Amari je prebil največ svojega časa v džungli. Imel je dobre ženske, pravili so, da jih je imel več, ki so namesto njega delale na polju, na domu pa njegova mati.

Amarijev machan, opazovališče v rogovilah velikega teak drevesa, je imelo ratan streho in ležišče iz riževe slame. Če si hotel, si videl kar daleč na steze po drugih hribih, na livado in riževo polje in tudi na zeleno laguno, kamor je hodila divjad pit.

Ko sva oprezovala tam okrog, se je kaj kmalu pokazal sloki Amari, kot ponavadi v dolgem, črnem suknjiču, kate-rega mu je pred leti zapustil ameriški lovec. Strgal ga je na hrbtu, zato mu ga ni kazalo nositi nazaj v Ameriko.

»Comon adsem,« me je takoj spoznal in pozdravil. Kmalu je vedel, za kaj se gre. »Bagh nei, tiger se pojavi in gre.«

Sedli smo v machan in šepetali.

Tiger često pobije govedo v tej vasi, včasih vdere celo v stajo in domove. Tudi ljudje so že izginili, a zagotovo se ne ve, če jih je potolkel tiger. Saj ponoči je tudi »baluk« (medved) zelo nevaren.

Beseda je dala besedo, v torbi sem imel še nekaj »dobrih kapljic« v steklenici, čez čas je Amari postal bolj zgovoren. Prejšnjo pomlad je podrl tigra, je dejal. Nekaj starih »muzzle loaders« je še vedno naokrog, le municije ni. Včasih izgube Anglos lovci šrot in otroci mu ga prineso.

Če tiger ogroža vas, poskrbi poglavar, da pride on do take železne cevi, kamor nabaše tistih par nabojev. Spomladi je tako ustrelil mladega tigra, ki je prišel žret že poprej raztrgano kravo. Seveda z drevesa.

Med pogovorom se je machanu približal srnjak. Še malo in je stopil na stezo. Šesterec, rdeče rjave barve. Dvignil sem puško in ga z enim strelom podrl. Za Malorija in Amarija.

Odrla sta ga kar tam in drob smo nastavili na veje drevesa. V vasi so pekli srnjaka in tako smo se ločili. Amari naj kar zalaga vabo, za kar sem mu dal 100 taka. Okoli vabe naj potrese pepel in gleda za sledi. Če bo prihajal na vabo tiger, naj pošlje vest v Čittagong.

Minulo je nekaj tednov, mogoče mesec dni, brez kake vesti iz tiste zakotne vasi. Pogosto sem pa mislil na tisti kraj za srebrno reko, Hindu vasico in machan v džungli. Pri tem sem polnil patrone. Iz dveh sem delal enega in premišljeval, dali mi ne raznese cevi.

Francis je raztrobil zgodbo o tigru po Kulshi in takorekoč po vsem Čittagongu; marsikdo me je radi tega podražil s to zverjo.

Časopisje je objavilo, da je tiger pobil dva ribiča, zopet nekje drugje je raztrgal tri ljudi. V tem je prišel Malavi in dal sporočilo Quintonu, da so tigri raztrgali kak ducat krav v vasici in okolici. Izginili sta tudi dve deklici, ena izmed njih je bila tista mala Shati. Seveda, lahko se še pojavita pri kakšni teti v sosednji vasi, najbrž pa se ne bosta.

Že naslednji dan sem bil v vasici. Ljudje so bili veseli, ko so zagledali Quintona in mene, dva lovca zopet v vasi. Bili so do kraja preplašeni, kar pet tigrorov so bili videli v okolici.

Poglavar nam je razkazal, kje je bilo govedo pobito. Tigri so pospravili vse; na kraju samem ni bilo kaj iskati, le sledovi so ostali. Nekateri šape so bile še večje od onega prejšnjega meseca.

Pri tretjem prehodu čez Baliali reko sem povprašal za Shati. Niso je več videli. Zadeva je bila vsekakor tragična.

Pojavil se je Amari. »Da, tiger, eden, dva, parkrat celo tretji zelo velik hodi k vabi pri machanu!«

Kazal je za pest velike šape v pepelu. Tudi ostala dva nista majhna. Prihajajo, kadar se jim zdi, podnevi ali ponoči. Amari se je često bal hoditi k machanu. Vsa okolica je živela v strahu. Iz neke druge bližnje vasi je tudi izginil človek, ki je delal na polju. Le pred štirimi dnevi.

Torej je »man killer« v okolici, nihče ne ve, kje bo zopet udaril. Quinton in jaz sva hodila z nabitima šrotaricama.

Šli smo k machanu in nastavili drobovje krave, ki jo je glavar moral pobiti. V pepelu je bilo nekaj šap, tudi tiste od velikega tigra. Sklepal sem, da je vsaj 13 čevljev dolg, brez repa. To je star maček, ki se ne boji ljudi. Videli so ga zvečer že skoro v vasi. Seveda prihaja lačen in potrebuje hrano. Divjačine, da se prehrani, je čedalje manj, ljudi pa vedno več. Tako zagrabi, kar mu pride pod zobe.

Domislil sem se, da nas prav lahko opazuje iz gostega bodičastega grmovja, katero je vsepovsod v okolici.

Quinton je bil redkobeseden. Pred nekaj meseci ga je pošteno preplašil tiger, ne tako daleč od tod. Lovili smo merjasce, ko je opazil sveže ležišče v koruzi. Pokazal mi ga je in meni se je zdelo sumljivo, on pa je bil prepričan, da je od merjasca.

Potem je čakal ponoči, da merjasec pride. No, prišel je tiger. Ko ga je zaznal, je zarjovel, seveda tako tiger kakor Quinton. V takem vzdušju je bil kaj hitro v machanu z Amarijem. Čakal po podnevi, ponoči pa bo spal v vasi. »Ponoči ne boš spravil nikogar iz vasi, kaj šele v machan sredi džungle,« je dejal samozavestno.

»Tudi prav,« sem si mislil, mogoče pa pride meni pod cev.

Nič čudnega ni, da se Bengalci boje tigra. Tiger je najbolj nevarna žival v tej džungli. Ljudje vedo povedati o tigrjih, ki so pobili na desetine ljudi vse skozi sto let nazaj.

Tiger je kot plazeča se smrt v grmovju. Do 1000 kg težka mačka, s strašnimi kremplji in zobmi, ne najde nobenega protivnika. Kaj so proti njemu ljudje z loki in kopji, saj jih v skoku zdrobi v nič. Ta mačka se nenadoma pojavi in izgine, ponoči ali podnevi. Raztrga njihovo govedo in druge živali. Preži na samotnih poteh na prestrašene potnike. Da, celo v njihove bambusove hiše udere in pokolje, kar ji pride pod šape. Že kot otroci se Bengalci boje te pošasti kot hudiča. Njen krik se razlega v temnih nočeh iz strašne džungle in naznanja smrt.

Tako vzdušje je prevladovalo v vasici, kjer sem počival in čakal noči. Da bi pa šli ponoči v džunglo z nepoznanim tujcem na tigra, no, to pa na noben način ne! Doma bodo čakali pošast, branili družino in tudi tam umrli, če je treba.

Bengalci so vražjeverni in bojazljivi, kričijo na vse pretege, kadar so razburjeni, če gre zares pa stisnejo kukri v roko in drago plačajo svoje življenje.

Ne, Malavi ne bo šel z menoj, o tem sem bil kar prepričan, ko sem se legel, da so zaškripale deske v postelji. Vse polno obrazov je bilo med vrati; vaščani so radovedni zrlji vame. Zraven pa so vikali in krikali, da mi je šlo kar na živce. Prenekatero oko je bilo solzno, ko so gledali tujca, ki bo šel takole v smrt. Saj zjutraj, so menili, me gotovo ne bo več.

Gledal sem to pomilovanje in se ga navsezadnje naveličal. Končno sem moral zaspati. Zbudil sem se, ko sem naenkrat grdo zasmrčal. Ura je bila osem in zunaj je vladala že trda tema.

»Je počilo kaj strelav?« sem hitro vprašal.

»Nai, nai, vse je bilo tiho,« je dejal Malavi in skremžil obraz.

»Kaj vse se je moralo zgoditi s Quintonom?« je mrmral, »mogoče je oba tiger požrl.«

Domislil sem se, da se Amari in Quinton najbrž bojita zapustiti machan. To se mi je

TORONTO, Ont. - Moje pripombe na članek zgodovinskega referenta v AD 6. jan. 1987.

Bolj kot govorica, tradicija družji demokratske rojake tragedija Vetrinja. Vse knjige o tem in Tolstojeva je zelo dobra, so nam izredno drage. Te knjige, ki tako točno opišejo upravičenost našega boja proti revoluciji, moramo spraviti v mednarodno javnost. Vsa čast članom SNO v Clevelandu, da so Tolstojevo knjigo predali županu. S to gesto so se tudi oddolžili spominu prvega predsednika g. J. Basaja, ki je dva sinova izgubil v Vetrinjski tragediji. Na kakšen način bi bil Tabor in njegovo delo s takim darom prizadeti, se izmika razumu. Referent ni točen v imenu samem NOS (Narodni odbor za Slovenijo), ki je bil preimenovan v SNO (Slovenski narodni odbor) že dolga leta sem in javnost o tem obveščena.

Pomoč Taborjevih članov Tolstoju je bila velika, ni pa edina. Prvi rojaki so bili v Angliji, ki so svetovali Tolstoju, da se vrže na Vetrinjsko tragedijo. Na tej celini je bil verjetno podpisani, član SNO, ki je pisal piscu dne 31. maja 1983. Tolstoj je z veseljem sprejel ponudbo znane literature in je med drugim dobil White paper od Tabora in The Slovenian Tragedy, dar g. Mauserja, člana SNO. Na ponovno pismo zgodovinarja podpisanemu za neke informacije, je bil kontaktiran

zdelo kar verjetno. Vrgel sem nekaj reči v torbo: svetilko, patrone, kukri, tudi nekaj hrane in dve pivi.

»Malavi gre z menoj?« »Nai, nai.« Z obraza sem mu bral paniko in strah. »Torej „suborati“ (lahko noč), sem dejal in se prerinil ven iz kože skozi gnečo cmeravih žensk in otrok.

Še nekaj korakov in vzela me je noč. Nekoliko mi je bilo tesno pri srcu, ko sem rinil v brez džungle. Lov na tigra je le opasna zadeva. Svest sem si pa bil, da se tiger mene bolj boji, ko jaz njega, sicer bi se pokazal.

»Le čakaj, mrcina, saj se morda prav kmalu vidi. Šroti so močni, iz dveh nabojev je smodnik, če mi le pride prej pod strel kot jaz njemu v kremplje,« sem modroval in si delal korajžo.

Prav takrat sem stopil s temne goščave in se malo potuhnil. »Lahko mi skoči vrag kar za vrat, samo previdno!« Še (dalje na str. 6)

**Kanadski rojaki!
Dopisujte v Ameriško
Domovino!**

predsednik Tabora g. L. Kolman in pok. inž. France Grum, tedanji predsednik. G. Kolman je preko podpisanega dostavil zaželeno informacijo dočim inž. F. Grum je sprejel drugo sugestijo in je stopil v zvezo s piscem direktno. Na ta način se je potem razvijal obširni vseslovenski doprinos. Taka, vseslovenska slika je bila tudi prisotna na banketu v čast Tolstoja v Torontu.

Domobranski sezname: poznani slovenski emigrant, nepovezan z organizacijami politične emigracije v Rimu, je posedoval seznam. Držal je to preko 30 let, pred smrtjo se je odločil in je poslal kopijo v Buenos Aires. Podpisani je to zvedel in je potem po pogovoru in dopisovanju s pok. Pavlom Rantom prišlo do predaje Taboru. Torej tu ni običajne krivde »politikov«, češ da so predolgo držali seznam.

Združitev borcev: Tu obstoja paradoks, večina lokalnih društev na svojih zbiorih zglasujejo poziv glavnemu odboru, naj začne formalne in resne pogovore o združitvi. S strani glavnega odbora pa samo: še ni čas za to, če hočemo se pridružiti, vrata so odprta, vodimo razgovore, vendar nikdar nobenih podrobnosti. Združitev je dobrodošla, preprečila bi prerani konec ene ali obeh organizacij, je pa danes že manj aktualna kot pred časom.

Obe organizaciji sta ogromno doprinesli k dokumentaciji o tragiki 1941/1945 in Vetrinjske tragedije. To delovanje je doprineslo k premiku na tem področju v Sloveniji. Omembe je vredno še socialno delo za sirote, vdove in nekatere borce invalide. Manj posrečen in uspešen je bil poseg Tabora v delu proti današnjemu političnemu redu doma. Tu jim tudi škodi neki negativen odnos do vsega dela izven domobranstva. Le tako je možno razložiti dokaj nerodno pisanje Tabora zadnje čase. Sem spada objava anonimnega pisma s Koroške, kjer se imenoma brez podrobnosti obtožuje vplivnega literata, da je agent režima. Potem stalno zaletavanje v slovenske bivše in sedanje politike, zopet samo pavšalno. In še postavljajo našega generala L. Rupnika na pedestal, ki bi ga verjetno on sam odklonil. Tabor 11/12/86 recimo piše (št. 224/N.F.), da ni sprejemljivo pisat nekrologe o Goršetu in nekaterih drugih zaslužnih ljudi brez, da se omeni gen. Rupnika.

Za žetli bi bilo, da bi ta mala prerekanja in nesporazumi v emigraciji prenehali. Končno kot predvidevano po emigraciji doma se podira vse, naj se mi sedaj pred koncem režima razidemo?

KOLEDAR PRIREDITEV

FEBRUAR

28. — **Dramsko društvo Lili** priredi pustno zabavo z večerjo v Slov. domu na Holmes Ave. Za ples igra Alpski sekstet.

28. — **S.K.D. Triglav, Milwaukee**, priredi ples v maskah v dvorani Sv. Janeza Evangelista.

MAREC

1. — **Slov. šola pri Sv. Vidu** postreže s kosilom v farni dvorani od 11.30 do 1.30 pop.

1. — **Župnija Marija Vnebozeta** priredi vsakoletno srnjakovo kosilo v korist Slovenskega doma za ostarele. Kosilo bo v SDD na Waterloo Rd. od 3. do 5. pop.

8. — **DNIJ pri Sv. Vidu** priredi »pancake and sausage« zajtrk v avditoriju pri Sv. Vidu. Serviranje od 8. zj. do 1. pop.

21. — **Glasbena Matica** priredi spomladanski koncert z večerjo in plesom v SND na St. Clair Ave. Koktajli ob 5.30, večerja ob 6.30, za ples igra Jeff Pecon orkester.

22. — **Klub upokojencev** na Holmes Ave. priredi večerjo in ples v SD na Holmes Ave. ob klubovi 25-letnici. Serviranje od 3. do 6. zv.

28. — **Slovensko ameriški Primorski klub** priredi večerjo s plesom v SND na St. Clair Ave. Igra Al Novak orkester.

29. — **Misijonska Znamkarska Akcija** priredi kosilo v farni dvorani pri Sv. Vidu. Serviranje od 11.30 do 1.30 pop.

29. — **Dramatsko Društvo Lili** priredi veseloigro »Ubogi Samci« v Slov. domu na Holmes Ave. Pričetek ob 3.30 pop.

APRIL

4. — **Pevski zbor Zarja** priredi pomladni koncert v SDD na Reher Ave.

25. — **Tabor DSPB Cleveland** prireja svoj pomladanski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Za ples in zabavo igrajo Veseli Slovenci.

26. — **St. Clairski upokojenci** praznujejo svojo 25. obletnico in prirede svoje letno kosilo v spodnji dvorani SND na St. Clairju. Serviranje od 1. do 3.30 pop., zabava do 5. pop.

26. — **Društvo Kraljica Miru** št. 24 ADZ praznuje 65-letnico s sv. mašo ob 11. v cerkvi sv. Lovrenca, nato bo v Slov. domu na E. 80 St. kosilo ob 1.30 pop., ob 3h pa ples.

MAJ

2. — **Pevsko društvo Planina** ima koncert v Slov. domu na Maple Hts. Pričetek ob 7. zv.

15. — **Letna seja Slovenskega doma** za ostarele. V SDD na Waterloo Rd. Pričetek ob 7.30 zv.

23. — **Pevski zbor Korotan** priredi koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

24. — **Društvo S.P.B.** priredi Slovenski spominski dan s sv. mašo pri Lurški Materi božji na Chardon Rd.

17. — **S.K.D. Triglav, Milwaukee**, priredi Materinski dan v Triglavskem parku.

25. — **S.K.D. Triglav, Milwaukee**, poda Spominsko proslavo v Parku. Dop. ob 11h sv. maša, nato kosilo in zabava.

31. — **Otvoritev Slovenske pristave**.

JUNIJ

20. in 21. — **Tabor DSPB Cleveland** poda spominsko proslavo na Orlovem vrhu Slov. pristave za vse slovenske domobrance in vse žrtve komunistične revolucije.

28. — **S.K.D. Triglav, Milwaukee**, ima piknik v Parku. Dop. ob 11h sv. maša, nato kosilo in ples.

JULIJ

4. in 5. — **Pristavski dan** na Slovenski pristavi.

12. — **Misijonski piknik** v Triglavskem parku. Dop. ob 11h sv. maša, nato kosilo in zabava.

19. — **Misijonska Znamkarska Akcija** priredi piknik na Slovenski pristavi. Ob 12. uri sv. maša, nato prijetno popoldne.

26. — **Slov. šola pri Sv. Vidu** priredi piknik na Slov. pristavi.

AVGUST

9. — **S.K.D. Triglav, Milwaukee**, ima svoj drugi piknik v Parku. Dop. ob 11h sv. maša, nato kosilo in ples.

30. — **Belokranjski klub** priredi piknik na Slov. pristavi. Ob 11.30 sv. maša, nato kosilo, pop. ples, igra Tony Klepec orkester.

SEPTEMBER

12. — **Fantje na vasi** priredijo koncert ob zborovi 10-letnici, v SND na St. Clairju. Za ples igra Alpski sekstet.

20. — **Društvo S.P.B.** priredi romanje v Frank, Ohio.

20. — **Vinska trgatev** na Slovenski pristavi.

27. — **Oltarno društvo pri Sv. Vidu** ima vsakoletno kosilo v farnem avditoriju.

27. — **S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis.** priredi Vinsko trgatev v Parku. Kosilo z zabavo in plesom.

OKTOBER

17. — **Tabor DSPB Cleveland** prireja svoj jesenski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Za ples in zabavo igrajo Veseli Slovenci.

(Nadaljevanje s str. 5)

veda sem imel puško nabasano, nosil sem jo trdno v roki, pripravljeno za strel. Hodil sem tiho, da sam sebe nisem slišal.

Tako smo hodili med vojno kot gverilci skozi zasede in nevarnosti in smrt je prežala ter tudi žela vsepovsod. Takrat se je šlo za domovino in sveto idejo. Sedaj pa za življenje, ki tudi ni kar tako. Če se takrat nisem bal, kaj bi se pa sedaj?

Tedaj je skočilo nekaj pred mano. Divja zver, v luninem svitu so se zasvetile oči. Zdrnil sem se in že mi je ušel strel. Zadel sem, nekaj je brčalo na stezi. Iskal sem s svetilko. Merjasec! No, ta pa je lepa. Pa že prav blizu machana.

»Quinton!« Saj zdaj po tem strelu je vseeno, če kričim. »Quinton!« sem se krepko zadržal.

»Frank, si še živ?« se je oglašil Quinton prav blizu.

»Proketo, počil sem prašiča.«

To mu je dalo korajžo, da je zlezel z machana. »No, ta je pa res lepa. Namesto, da smo tihi, pa še ta neumnost.«

Prašič je bil mlad, kakih 50 kg težak. Vlekel sem ga za zadnji nogi pod machan.

»Bal sem se,« je dejal Quinton, »da se ti je kaj zgodilo.« Amari je stal tih poleg njega, oči so mu švigale po črni džungli.

»Obesili ga bomo za vabo.« Kar brž smo ga nataknil na

17. — **Glasbena Matica** priredi jesenski koncert z večerjo in plesom v SND na St. Clair Ave.

18. — **Občni zbor Slovenske pristave**.

25. — **Slomškov krožek** priredi kosilo v šolski dvorani pri Sv. Vidu.

31. — **Slovenski dom za ostarele** praznuje 25-letnico z banketom in sporedom v SND na St. Clairju.

NOVEMBER

7. — **Štajerski klub** priredi martinovanje v avditoriju pri Sv. Vidu. Pričetek ob 7. zv. Igrajo Veseli Slovenci.

14. — **Belokranjski klub** priredi martinovanje z večerjo in plesom v SDD na St. Clair Ave. Igra orkester Tony Klepec.

DECEMBER

6. — **S.K.D. Triglav, Milwaukee**, priredi miklavževanje v dvorani Sv. Janeza Evangelista.

12. — **Društvo sv. Marije Magdalene** št. 162 KSKJ ima božičnico v družabni sobi avditorija pri Sv. Vidu. Pričetek ob 2. pop.

Kanadska Domovina

— TIGER —

vejo. Amari mu je s kukri prerezal trebuh.

»To bo vaba, da je kaj. Sedaj bo tiger zares prišel.«

»Si kaj videl?« sem vprašujoče pogledal Quintona.

»Nič ni bilo, vse je bilo tiho, da naju je bila kar groza.« Ozrl se je proti vasici. »Pojdimo znanaj, tu je prenevarno!«

»Ostanem tu,« sem bil trden, »le pojdita nazaj, trudna sta, tu bosta le smrčala in plašila tигра.«

»Saj ne bo prišel po tem strelu.«

»Kdo ve, mogoče pa.«

Gledal me je s svojimi velikimi očmi, ki so se mu svetile v mesečini. Često sem mislil, da je nekaj kitajskega v njem. Ko pa je videl, da sem krepko odločen, je šele popustil.

»Srečno, Frank.«

Solza mu je kapnila na lice, ko mi je stisnil roko. In izgini-la sta. Ostal sem čisto sam sredi divje džungle. Izza temnih senc košatega drevja je posvetil mesec. Prvi krajec je že raste-l v polno luno. Debla so se bleščala v mesečini, listje kakor tudi trnjevo grmičevje se je pozlatilo.

»Hup, hu,« se je zadržal kuš-čar nad menoj in mi naznanil, da budi nekje v krošnji drevesa.

Jasa z vabo je vsa blestela v zlatu. V temo zavil hrib se je razprostiral v smeri proti Burmi. Vse povsod so se spreletavale kresnice in pretvarjale divjino v krasno, čarobno noč. Zvezde so utripale na nebu. Južni križ je kazal smer v Cox's Bazaar.

Iz teme se je zaznal veliki voz. Šel sem z očmi štiri in pol daljine razdalje zadnjih koles do severnice, katera se je blestela skoraj na obzorju. Tako južno sem torej, saj sem jo vedno videl malo pod zenitom. Severnica me je spominjala na severno ameriške gozdove.

Spomnil sem se noči, ko sem čakal medveda na rdečih kanadskih javorjih. Nekaj sličnosti je bilo v tej noči. Ni bilo sicer v okolju temnih košatih smrek in tudi mraza ni bilo čuti, kateri reže v lica in leze v ude in kosti, saj je tu prej prevročje kakor pa pravi mraz. Ali nebo je posuto s številnimi zvezdami, zlasti mesec med vrhovi drevja in tiho vzdušje polno pričakovanja, vse to je dajalo videz sličnosti.

Košate veje »teak« in »gabronov« drevja so bile podobne rdečim javorjem, le široki listi v rahlem vetru drhtajočih se palm, so me opozarjali, da sem daleč, daleč proč od Kanade, kar na drugem koncu sveta. Tudi polglasni šepet neštetega mrčesa mi je bil tuj.

Seveda, občutek, da preži nekje v temi divja pošast, ki je že često okusila človeško kri,

me je zopet in zopet opozarjal na nevarnost.

»Ni to medved, ki ga čakam, ampak strašni tiger,« so se mi nehote porajale misli.

Čas je mineval v nemem pričakovanju. Iz doline se je dvigala megla in silila na jaso z vabo. Bilo je že proti jutru, ko je iz džungle zadonel krik. »Tiger!« Saj sem ta glas že slišal poprej. Streslo me je, v hipu me je zapustila zasp-anost. Tako mogočno in strašno je zadonel glas iz džungle, tako strašno, da je segel ne samo v ušesa, ampak prav v telo, da, celo do mozga!

Nehote sem zadržal dih in stisnil mrzlo puško. Že je zašumelo, a ne tam, kamor je bila naperjena cev, pač pa za mojim hrbtom. »Sto vragov!«

Počasi sem obrnil glavo. Ta hudič lahko skoči na machan! Bambusovi koli, kateri so tvorili machan, so bili povezani s taranom.

»Da le ne zaškripljajo, sam Bog pomagaj!« sem tiho molil. Vsako kretnjo sem izvajal z vso previdnostjo.

Nekaj je skočilo proti vabi. Tiger. Eden, dva...

Mesečina ju je osvetljevala, bele proge so se lesketale. Vohala sta po zraku. Aha! Novega merjasca sta dobila v vonj!

V tem se zažene eden na vabo in v hipu iztrga drobovje. Že se tepeta in renčita, kateri bo dobil več.

Iz črnega roba džungle prilezeta še dve senci, a majhni. Mladiča! Nehote sem se zavedal, da sta prva dva tigra še sorazmerno mlada, saj sta zadnja dva njuna mladiča. Trgali so vabo, renčali in drobili kosti s svojimi ostrimi zobmi. Namesto enega so torej tu kar štirje tigri — jaz pa sam z dvema šrotoma v puški. O, da bi imel svojo 30-06 Remington »semi-automatic«!

»Najbolje je, da se potuhnem,« sem si mislil, »da me ne opazijo.« Pridrževal sem dih, mogoče so mi enkrat zašklepetali zobje, ali pa je zaškripal štant. Tigri so se pri priči ozrli proti machanu.

Povesil sem oči, da se ne bi zasvetile v mesečini. Ti tigri verjetno niso tiste zverine, ki trgajo ljudi. Njihove šape so veliko manjše, še en orjak mora biti tu. Da li se pokaže, ali je zopet vzel svojo žrtev iz uboge vasi. Prepričeval sem se, da ne streljam, saj videti tak prizor dandanes je tudi nekaj izrednega. Naj živijo! Taka lepa žival je okras narave!

A le koliko jih lahko prehrani džungla? Saj to je problem. Ljudi čedalje več, džungle čedalje manj, s tem, kot že reče-no, tudi divjačine. Kmalu jih bo treba umetno vzdrževati v parkih ali živalskih vrtovih.

(dalje na str. 7)

»Spomini minulih dni«

(Napredovanje s str. 7)

ških Slovencev in še posebno Slovenk. (Op. ur. — Ni res! Vsakdo, ki pozna bogato gradivo, ohranjeno v letnikih ameriških slovenskih listov in revij, ve za številne avtobiografske spise, ki so podobni Remsovi in v mnogih primerih tudi zanimivejši.)

Remsova namreč ni šla po »ustaljeni« poti slovenske priseljenke v ZDA — prihod v Ameriko, poroka, trdo delo z »boarderji«, številna družina, počasno privajanje na Ameriko... Ves čas se je gibala v aristokratskih krogih (! - op. ur.) in nenavadno je, kako hitro in spretno je nato lahko potovala po svetu. (Kot kaže, imamo samo Remsovo besedo, da je vse, kar je pisala, tudi resnica. Ur. A.D.)

Iz njenega pisanja je razvidno, da ji je takšno »ciganško« življenje ugajalo in da z nostalgijo misli na minule čase. Kljub temu, da je toliko let preživela med popolnimi tujci, so njeni spomini napisani v dovolj lepi, sicer nekoliko starinski slovenščini. Kompozicija njenih spominov pa ni povsem dosledna: sprva je Remsova opisovala le tisti del svojega življenja, ki ga je prebivala v raznih službah. V zaključku svojega sestavka pa odstopi od začrtane zasnove in spregovori tudi o svojem življenju po vrnitvi v Ljubljano in hkrati omenja drobce iz svojega poprejšnjega zasebnega življenja. Vse to pa je za popolno avtobiografijo premalo. Kljub tej pomanjkljivosti pa so »Spomini minulih dni« zanimivo in prijetno branje, ker odstirajo pogled v življenje, kakršnega dotlej iz ameriško-slovenskih avtobiografskih zapisov nismo poznali.

Pisanje je seveda zanimivo,

nima pa tolikšne vrednosti, kot si misli Petričeva, ki očitno ni dosti seznanjena z ameriško slovensko zgodovino. Po mojem je slučajno naletela na ta zapis po prebiranju Glasa naroda, ker pa je bila zadnja lastnica in urednica tega newyorškega lista Anna P. Krasna, povratnica, ki sedaj živi v Ajdovščini in je srčno navezana na Slovensko izseljensko matico, obenem pa vzdržuje stike s svojimi znanci v Ameriki, vse to je tudi govorilo v prid objave teh zapiskov v Kolidarju SIM. Urednik A.D.

IZ NEWYORŠKE PROSVETE

SLOVENSKI HUMOR

»Ljubica, ti si najboljša žena na svetu. Le eno napako imaš.«

»In katera je ta?«

»Nikoli ne brskaš po mojih žepih!«

»To naj bo napaka?«

»Seveda! ... Tako bi ugotovila, da imam raztrgan žep.«

»Zelo mi je žal,« pravi zdravnik pravkar operiranemu pacientu, »Vašo ranó moram še enkrat odpreti.«

»Zakaj?«

»V njej sem pozabil svojo gumijasto rokavico.«

»Pojdite no!« zamahne pacient. »Tu imate 10 dinarjev, pa si kupite novo!«

Slaboten možiček, čigar žena je umrla, gre k zdravniku v bolnišnico po mrliški list. Na poti mu pade opeka na glavo. Kislo se nasmehne, pogleda na nebo in reče: »Torej si že v nebesih! Kdo bi si to mislil!«

Kakšna je razlika med poročeno ženo in vdovo?

Vdova zmeraj ve, kje je njen mož.

Je tisti zeleni avto tvoj?

Samo včasih.

Kako včasih?

Kadar je lepo očičen, je ženin; kadar je ples, je hčerkin; kadar je obložen s skupino fantov, je sinov; kadar pa potrebuje popravi, je moj.

Očka, ali si bil sinoči zelo krvav?

Krvav? Kako to misliš?

Slišala sem, ko je mamica vzdihnila: »Spet je prišel domov nasekan.«

ISKRICE

Optimist je po navadi pomanjkljivo informiran.

J.B. Priestley

Pesimist je optimist, ki je začel premišljati.

D. Bennett

V dvoje je nesreča polovična, sreča pa dvojna.

Orientalški pregovor

Stiske in težave — s tem se že nekako prebiješ sam; ampak radost — to moraš deliti s kom drugim.

H. Ibsen

— TIGER —

(Nadaljevanje s str. 6)

Tigri so trgali prašiča, se topli in kazali zobe. Bil sem ves zamaknjen v njihovo početje.

Ta trenutek skoži iz džungle velikanska senca. Tiger orjak proti drugim tigrom. Saj ima skoro tono teže. Pri priči je jasa prazna.

»To je on, tisti „man killer“,« se mi je posvetilo v glavi, saj pravi grozen je videti. Ta se ne boji ljudi, presilen je, sem si mislil.

Hitro popade vabo in pogoltno, kar je še ostalo. Že voha, če je še kaj. Zdaj se obrne proti machanu. V hipu mi zastane dih.

Mogoče me voha. Hrope v kratkih presledkih. Z naježeno dlako se obrne proti meni. Ali me je zaznal? Saj me vidi. V gibčnih skokih se požene proti meni. Še malo pa bo pri machanu. Zdaj ali nikoli.

Pritisnem na petelina. Enkrt. Strel ga obrne, da mi izpostavi dolžino telesa. Zopet pritisnem.

Drugi strel ga zbije na tla. Šele sedaj imam trenutek, da prižgem svetilko. Bliskovito polnim puško.

Tiger se valja po jasi. Strašno rjove, trga grmovje in vse, kar mu pride pod kremplje.

»Pok!« Zopet streljam. Zadenem ga v prsa, da se obrne na drugo stran. Teško hrope in diha. Še en strel in zver končno obleži.

Konec za »man killerja«. Ramu je mrtev!

Oddahnil sem se. Po vsem tem mi je izginil ves strah. Srce

mi je tolklo od zmagoslavja.

Džungla je utihnila kot v žalovanju za poginulem kraljem. Nekje od bengalskega zaliva je zapel mohamedan k molitvi. Iz riževga polja se je oglašil »jungle murgi«, divji petelin.

Že se je zbudil dan. Dolino je pokrila megla. Na vzhodu je vstajala krvava zarja. Šele potem, ko so se zasvetili skozi goščavo prvi sončni žarki, sem zlezal dol in s cevjo dregnil tigra.

Veseli so bili v vasi, ko so me zagledali. Povrnili se jim je korajža. Vse je hotelo videti tigra.

Malavi, Amari in še mnogo drugih vaščanov z machetami, Quinton in jaz z nabasanima puškama, smo krenili proti džungli.

Ko so mrtvega tigra drli, sem jim dejal, naj pretipajo drobovje. Nekaj trdega je bilo nekje v enem delu. Malavi je izrezal ven. Kovinasta stvar. Vzel sem jo v roke. Zaponka. Poznana mi je bila, le kje sem jo bil videl?

S temno slutnjo sem brskal po spominu. Tedaj me je stisnilo pri srcu. Nekoč sem jo podaril dekletcu, ko sem prečkal reko. To je bila ljubka, mala Shati.

(Konec)

Rojaki! Priporočajte Ameriško Domovino svojim slovenskim prijateljem in znancem!

Dragi rojaki, potujete v Evropo?

Na pragu domovine, v središču stare Gorice na lepem drevoredu Corso Italija, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu: 75 sob s kopalnico, telefonom, radijskim sprejemnikom, barvno televizijo, mini-barom, klimatizacijo. Najmodernejši komfort po zelo ugodnih cenah: enoposteljna soba \$28.00, dvoposteljna soba \$39.00. Cenjenim gostom so na razpolago hale, konferenčna dvorana, parkirni prostor in hotelska restavracija v začasno ločenem poslovanju. V PALACE HOTELU bo poskrbljeno za vaš čimprijetnejše počutje, dobrodošlico pa vam bo osebno izrekel rojak Vinko LEVSTIK:

DOBRODOŠLI!

PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63

34 170 Gorizia-Gorica, Italy; Tel.: 0481-82166; Telex 461154 PAL GO I

SLOVENSKI DUHOVNICI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Roth, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirhenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 88 35 64).

P. Andrej Kropelj, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Štefan Ferencak SDB, Einsiedlergasse 9-11, 1050 Wien. (Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9-11, 1050 Wien. (Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg. (Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau. (Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi. (Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalir, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt. (Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Štefan Antolin, 1000 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus. (Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pučelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čepelak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 78 8 14).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c. (Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7906 Blaustein bei Ulm, Felsenstr. 12/1. (Tel. 07304 - 41 4 53).

Dr. Branko Rozman, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske: 09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

Stanislav Cikanek, Thottsgatan 9 B, 21148 Malmö. (Tel. 040 - 23 24 78).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich. (Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).

ZORA PIŠČANC

PASTIRICA URŠKA

Nadaljevanje

»Če hočete verjeti, verjemite, silil vas ne bom. To vem, da je bil sin slep in sedaj vidi. Vsi so prepričani, da ga je od slepote ozdravila Mati božja, ki se je prikazala Urški Ferligojnicina Skalnici. Sedaj pa k stvari. Koliko dolgujem?»

»Kakor je predpisano, deset šilingov od voza,« je rekel najstarejši.

Jernej je plačal in šla sta dalje proti Ljubljani, ki ni bila več daleč.

»To je Ljubljana, domači ji pravijo kar Mesto. Varuje ga reka Ljubljanica in obzidje. Na trg pred stolnico bova zapeljala, da prodava blago, nato pa v Ceharsko ulico, da si zagotoviva prenočišče.«

»Se misliš dolgo ustaviti?»

»Le kolikor bo potrebno. Mojster Gregor se mora prijaviti, da ga odpeljeva.«

Jan je vse opazoval. Nobena stvar mu ni ušla. Prekoračila sta Špitalski most in prispela k stolnici.

»Veš, Ljubljančani ji pravijo bazilika, to se bolj imenitno sliši. Strašno so ponosni nanjo.«

Na trgu se je gnetlo ljudstva. Trgovci so ponujali svoje blago in ga na ves glas hvalili. Jan je uvidel, da očetu ne bo mogel kaj prida pomagati pri prodaji, zato ga je prosil, če sme v stolnico.

Cerkev je bila razdeljena v tri ladje. Jan se je usmeril proti gotskemu prezbiteriju z visokimi okni. Svetloba, ki je prihajala skozi barvna stekla, se je v mavričnih barvah razlivala na pozlačene svetnike na glavnem oltarju. Tako bogatega oltarja Jan še ni videl. Nad glavnim oltarjem je bila velika odprtina. Ni si je znal razlagati. Vprašal bo očeta, ki bo gotovo vedel. Spomnil se je Zveličarja v tabernaklju. Pokleknil je in ga prosil razsvetljenja zase, za Urško in vse domače.

»Jan!« Rahlo se ga je dotaknila očetova roka.

»Oče, kaj pomeni tista odprtina v stropu nad glavnim oltarjem?»

»Skozi tisto odprtino dvignejo na praznik vnebohoda Kristusov kip pod streho.«

Ko sta se obrnila proti izhodu, je Jan spet začuden obstal.

»To je zgornja cerkev, v katero prihaja škof naravnost iz škofijskega dvorca, da mu ni treba v spodnjo cerkev. Sezidana je čez dva para slopov in ima kar tri oltarje. Vhod ima iz škofije, zato je le redkim dostopna.«

Prišla sta na trg in Jan je zagledal ogromen zvonik, ki je stal poleg prezbiterija pri vhodu v glavno ladjo. Spodaj je bila s treh strani s šilastimi vhodi dostopna lopa. Nad to

obstali na prikupnem fantu: »In ta?»

»Ta je moj sin Jan!« je povedal Jernej. Ponosen je bil, da je ljubljanskim znancem lahko predstavil brhkega sina.

»Tvoj slepi Jan?« Stoli so zaropotali, pivci so vstali in se približali fantu.

»Nisem več slep, Mati božja na Skalnici mi je vrnila vid.«

Grobno tišino, ki je nastala po Janovi izjavi, je pretrgal močan glas postavnega možaka, ki je edini mirno obsedel pri svoji mizi. Pred seboj je imel odprto knjigo.

»Fant, tebi se meša. Da slepi spregledujejo? To se je godilo le v Kristusovih časih.« Vstal je in njegova visoka postava je kar zakraljevala v pivnici.

»Gospod Trubar!« je Jernej planil k njemu in močno stisnil ponujeno roko.

»Glejte, gospod, to je moj sin, o katerem sem vam tolikokrat pravil. Ko sem se zadnjič poleti vrnil domov, sem ga našel ozdravljenega.«

Trubarjev prodorni pogled se je zapičil v Jana.

»Ti si torej Jernejev sin? Ali nisi morda hlinil svoje slepote? Bog ve v kakšne namene?»

Takoj mu je bilo žal, da je kaj takega izrekel. Opazil je karajoče poglede pivcev, ki so imeli Jerneja radi in mu verjeli.

»Morda bi bil sedaj zmožen kaj takega, če bi bil pokvarjen fant in bi imel od tega korist; a trileten fantek gotovo nima ne pameti ne koristi za varanje ljudi.«

Trubar se je nasmehnil in rekel: »Saj ti verjamem, čudeži so različne vrste, lahko so čisto naravni, lahko pa so tudi višje sile zraven, saj smo ljudje in ne bogovi. Pa prisedita k moji mizi, danes sta moja gosta. Natararica, prinesi kaj za pod zob, pa tudi drugim pivcem prinesi vina. Danes je vesel dan in proslaviti moramo Janov prvi prihod v Mesto.«

Vsi so bučno pozdravili Trubarjevo odločitev. Jan ga je molče opazoval. Trubar je nastopal odločno, samozavestno, a vendar odkrito in pošteno. Na tihem si je moral priznati, da mu ni odvraten. Nehote se je nasmehnil, ko se je spomnil branje na trgu, ki so ga sli-

kale kot Antikrista.

»In kaj boš sedaj z njim, Jernej?« je Trubar načel pogovor, ki mu je ležal na duši.

»Dobro se je naučil tkanja. Ženi pomaga in mu gre izpod rok bolje kot meni. Danes sem prvič prinesel na prodaj v Ljubljano platno, ki ga je Jan izdelal.«

»Pustimo to,« je Trubar prekinil Jerneja, »mene zanima, ali je fant zadovoljen v tem poklicu?»

»Ne, gospod,« je odvrnil Jan, »to ni moj poklic za vse življenje.«

Trubarjev pogled je zaživel: »Saj se mi je zdelo. Za učenje si, Jan, in ne za obrt. Bister fant si in takih potrebuje naše ljudstvo.«

»Ubogi smo, učenje pa stane,« je rekel Jernej.

»Nič te ne bo stalo. Le meni ga izroči in vrnem ti ga kot učenega gospoda.«

»Hvala lepa, gospod,« je Jan zaslutil nastavljen zanko. »Vem, da dobro mislite in mi želite le dobro. A Materi božji dolgujem vse. Ona me je vrnila v življenje, njeno slavo hočem odslej razglašati med ljudmi. Vi pa temu nasprotujete, kakor se protivite zidavi cerkve na Skalnici. Mati božja vam nič ne pomeni.«

»Kdo ti je to natvezel?« se je začudil Trubar.

»Prisluhnil sem prejle govorjenju na trgu. Tak glas gre med ljudmi.«

»Res nisem vnet za zidavo cerkve na Skalnici. Cerkev prikazanja ni še potrdila. Lahko je vse skupaj le privid histeričnih žensk in župnikov, ki so jim nasedli. Čudeži se ne godijo kar tako. Marija je dala le življenje Jezusu, s tem pa ni rečeno, da jo moramo že po božje častiti. Preveliko vlogo ji prisojajo v sveti Cerkvi na škodo Kristusa, ki je naš edini in neposredni Odrešenik.«

Jan je postal nejevoljen. Slišal je besede, ki so žalile Urško: »Da si je Urška vse to izmislila? Saj Urška od tistega dne dalje nima več ure miru. Vedno je okrog pri ljudeh z Marijinim naročilom. Obogatela ni, ker nič ne vzame, zdravje ji peša in...«

»Kaj ti nisem rekel, da je vse le sad bolne ženske domišljije, za čast se poteguje, hotela bi nadkriliti vse druge.«

»Ne, gospod, motite se. Urška je najbolj preprosto in odkrito dekle v vasi,« je odločno rekel Jernej, »prav nič se ni prevzela, le skrb za Marijino naročilo jo vznemirja.«

»Kako pa sodite o tem,« se je ojunčil Jan, »da je bila Urška trikrat čudežno rešena iz ječe, da je ozdravel grofov sinček, da je grof v zahvalo izpustil zaprte kmete?»

»Jan, pošten si in ne poznaš življenja. Pa četudi bi vse odgovarjalo resnici, se mi ne zdi prav, da od zgaranega kmeta zahtevate novo tlako za zidavo svetišča.«

»Mati božja jo zahteva in ne mi. Ljudje se prostovoljno javljajo, nihče jih ne sili. Kaj vsega so že znosili na vrh! Ko

se vrneva domov, bomo začeli z zidanjem. Mojster Gregor bo vodil delo.«

»Cerkev zidati v teh časih! Trubar ni mogel prikriti svoje nejevolje.

»Kaj pa Jan, ki je bil od tretjega leta slep in je lansko leto izpregledal. Ali je tudi to domišljija,« je posegel Jernej.

»Ne vem za podrobnosti tega čudeža,« je Trubar z nekim omalovaževanjem poudaril zadnjo besedo. »Naj sam pove, kako je bilo.«

Janu je bilo nerodno. V pivnici je zavladal molk in še ropot v kuhinji je utihnil. Vse je v napetem pričakovanju zastrmel v Jana. Še Trubar ga je očmi požiral.

»Tisto noč, ko je bila Urška zaprta na goriškem gradu...«

Njegovo pripovedovanje sprva malce boječe, je postajalo vedno bolj živo in tako prepričujoče, da nihče ni več dvomil v njegove besede. Izbor pridigar bi postal ta fant, si je mislil Trubar.

Jan je še povedal, kako je Urško in njega solkanski vikar naučil pisati in brati in Trubarjevo začudenje je raslo.

»Rad bi spoznal solkanskega vikarja, ki te je vsega tega naučil. Vidim, da je njegov seme padlo na rodovitna tla. Jan, želim, da bi se ne razšla nesoglasja. Spoštujem tvoje odločitve, ki je zrastle iz tvojega življenja in odgovori.« Stopil do njega, mu ljubeznivo dvignil glavo in ga prekrižal. »Pojdi v Kristusovem imenu!«

Že naslednji dan sta se Jernej in Jan vrnila na Goriško. A ne sama. S seboj sta vozila mojstra Gregorja, ki naj Materi božji na Skalnici postavi vil hišo.

(Dalje prihodnji torek)

MALI OGLASI

For Sale

12-year old Euclid殖民地 3 bdrms. 1 1/2 baths. Liv. Din. Rm. Finished Rec Rm. 2 1/2 car garage. St. William Parish. 60's. Call 289-8965 481-3308. (15-1)

House For Sale

Richmond Hts. 7 room beautiful & quality ranch. Gourmet kitchen. Paneled family rm. Many extras. 531-9033 (15-1)

For Rent

In Grovewood-Lake Shore area. 5 rms. down. Garage. No pets. Deck; wood burning add-on furnace. \$350.00 deposit. Call 1-256-1564. (13-1)

WANTED

Live-in companion for female senior citizen in Mayfield Hts. Requires some assistance, medication & cooking. Light housekeeping. Must drive. Call Shirley: 292-2911 (14-1)

HOUSEKEEPER

Looking for experienced housekeeper. Excellent salary. 3 bedroom home in Bratenahl. Call 268-3497.

Josefs Hair Design

5235 Wilson Mills Rd.
Richmond Heights, Ohio
461-8544 or 461-5538